

[**For Hækkerup.**]

ringen udelukkende at forlade sig på, hvad der allerede er gennemført, d. v. s. en stram finanspolitik med skatteforhøjelser, afgiftsbuketten, som får virkning nu her i efteråret, og fra 1. januar en klækkelig forhøjelse af den direkte indkomstskat i forbindelse med gennemførelse af kildeskatten. Dertil en stramning af udgiftssiden, som rammer på en uheldig måde og ofte i flæng. Videre har man gennemført en stramning af finanspolitikken, som har bragt os de rekordhøje renter, og som for nylig har ført til, at Nationalbanken yderligere har måttet gennemføre aftaler med de private pengeinstitutter om en begrænsning af deres udlån. Virkninger heraf vil vise sig efterhånden, mener regeringen, og den forlader sig altså på, at det er tilstrækkeligt til at klare vanskelighederne. Det er en udpræget lændestå-til-politik, og vi finder ikke fra socialdemokratiets side, at det er forsvarligt, at en regering over for den situation, vi finder os i, blot forlader sig på disse midler — og så på en yderligere gældsætning til udlandet; vi har jo fået forelagt et lovforslag, der bemyndiger finansministeren til, hvis det overhovedet er muligt for Danmark at opnå statslån i udlandet, i det kommende år at låne 1 milliard kr. i udlandet. Jeg ser, at finansministeren smiler; det er måske i glæde forventning om, at vor situation er så dårlig, så vi ikke får disse lån — det ved jeg ikke.

Når vi er kommet i de nuværende vanskeligheder, skyldes det som sagt i væsentlig grad regeringens egen politik, den for tidlige ophævelse af kreditrationeringen, der nødvendigjorde vældige udpumpninger af penge fra Nationalbanken igennem støtteopkøb på obligationsmarkedet med deraf følgende likviditetsforøgelse i bankerne især, som atter medførte vældige udlån og en kreditudvidelse, som der ikke var reel økonomisk baggrund for, og som derfor resulterede i stadig voksende underskud på vor handels- og betalingsbalance.

Vi siger fra socialdemokratiets side, at vi er parat til at medvirke til at gribe ind med øjeblikkelige foranstaltninger for at søge situationen forbedret. Vi finder, det ville være hensigtsmæssigt, om man — når der nu hersker knaphed på kapital — i stedet for at anvende det generelle middel

med den meget høje rente anvendte andre metoder. Som et generelt middel peger vi på muligheden af at give Nationalbanken den beføjelse, der ligger i at kunne pålægge bankerne alt efter konjunktursituationen at variere deres kassereserver. Vi peger på, at det ville være hensigtsmæssigt at genindføre en obligationsrationering, således at man forbeholdt de for knappe kapitalmidler til de investeringsområder, hvorigenem man i særlig grad ville være i stand til at støtte valutastillingen. Vi tænker på støtte til de erhverv, der er eksporterende, eller som producerer varer, der står i en hård konkurrence med varer, der importeres. Vi kunne også forestille os, at en forskellig rentepolitik gennemføres over for de forskellige erhvervsområder ud fra samme synspunkt. Vi kunne medvirke til oprettelsen af et kapitalmarkedsråd, der kunne overveje og tilrettelægge en sådan politik.

Vi er enige med regeringen om, at der ud over et korttidsproblem ligger et langtidsproblem i dansk økonomi, og vi er villige til at drøfte, hvorledes man skal søge langtidsløsninger gennemført, som varigt kan forbedre vor valutastilling, uden at dette går ud over beskæftigelsen og produktionen og dermed stigningen i levestandarden.

I åbningstalen omtaler statsministeren som den afgørende svaghed, at opsparringen i det danske samfund ikke er tilstrækkelig til at dække vort store kapitalbehov. Dette kapitalbehov må oven i købet antages at vokse stærkt i de kommende år. Regeringens parole er, hvad den kalder en stram prioritering af statens investerings- og reformopgaver og en overvæltning af en del af byrderne på kommunerne. Dernæst en forøgelse af den private opsparring ved at stimulere den uden nærmere at angive hvordan. Vi tror ikke på, at der kan skabes stimulanser for den private opsparring, som fører til en virkelig forøget opsparring, men overvejende en skattebegünstiget overførsel af allerede opsparede midler fra en konto til en anden eller præmiering af en opsparring, som alligevel ville have fundet sted. Men lad os se regeringens forslag.

Videre er regeringen rede til at overveje muligheder for forskellige former for opsparring i fonds. Det lader sig høre. Men er det ikke muligt at udtrykke sig lidt mere klart? Finansministeren ville ikke ud af